

กองทัพเรือในมิติสิ่งแวดล้อมกับความมั่นคงทางทะเล
The Royal Thai Navy with the Planet for the Maritime Security

เรือเอกหญิง ชวพร โกมลหิรัณย์ กรมยุทธการทหารเรือ

บทคัดย่อ

ในโลกปัจจุบัน เราต่างจะต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและการเปลี่ยนผ่านมากมาย ไม่ว่าจะเป็นสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โรคระบาดสายพันธุ์ใหม่ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมา ทรัพยากรบนโลกที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์จนเกินสมดุลและลดจำนวนลง และเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาอย่างรวดเร็ว เรียกได้ว่า โลกของเรากำลังเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนผ่าน (Transformation) จนทำให้ผู้คน และองค์กรต่าง ๆ เริ่มตระหนักถึงสุขภาพโลก (Global Health) มากขึ้น ซึ่งสุขภาพของโลกที่ดั่งนั้น ไม่ได้เพียงแต่จะหมายถึงสุขภาพคนที่ดีและแข็งแรง เท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการมีสังคมดี สิ่งแวดล้อมที่ดี จึงเริ่มมีแนวคิดการพัฒนา และเสริมสร้างความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกัน ในการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มีทรัพยากรใช้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อให้โลกของเราได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนมากขึ้น สามารถส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นได้อย่างมั่นคงต่อไป กองทัพเรือถือเป็นเครื่องมือหลักในการส่งเสริมความมั่นคงทางทะเลของประเทศและของภูมิภาค จึงมีบทบาทสำคัญ ไม่ใช่เพียงบทบาทป้องกันประเทศและผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล ตามที่ประชาชนมักจะเข้าใจเท่านั้น บทบาทของกองทัพเรือที่สำคัญยังมีอีก 2 ประการคือ บทบาทในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และการรักษากฎหมายในทะเลในพื้นที่สิทธิอธิปไตยไปจนถึงพื้นที่ทะเลหลวง ตลอดจนบทบาทการทูตระหว่างประเทศในฐานะกองกำลังทางทะเลที่ต้องร่วมมือกันในการรักษาความมั่นคงทางทะเลผ่านสถาบันการเมืองระหว่างประเทศ อาทิ องค์การสหประชาชาติ ASEAN เป็นต้น บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึง บทบาทที่สำคัญอีก 2 ประการนอกเหนือจากบทบาทป้องกันประเทศ ซึ่งบทบาททั้ง 2 ประการนี้จะ เป็น บทบาทที่ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนผ่านสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของโลกในศตวรรษที่ 21 ได้

คำสำคัญ : VUCA World บทบาทของกองทัพเรือ

เนื้อเรื่อง

การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและคาดการณ์ล่วงหน้าได้ยาก หรือที่เรียกว่า VUCA World นั้น เป็นสถานการณ์ที่มีความผันผวน (Volatility) ไม่มีเสถียรภาพ (Uncertainty) มีความสลับซับซ้อน (Complexity) และคลุมเครือ (Ambiguity) ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Climate Change) การเกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming) ดังที่องค์การสหประชาชาติได้ประกาศว่า ปัจจุบันโลกของเรากำลังเข้าสู่ยุคโลกเดือด (Global Boiling) ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากมนุษย์หรือคนเราเอง ที่ต่างใช้ทรัพยากร กันอย่างขาดการควบคุมจนเกินความสมดุล การทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น เผาป่า ทิ้งขยะลงแหล่งในธรรมชาติต่างๆ อาทิ แม่น้ำ ป่า ทะเล การเกิดมลพิษทางอากาศจากโรงงานอุตสาหกรรมมากมาย ที่ยิ่งไปกว่านั้นคือ ทุกคนต่างรับรู้ถึงปัญหาและสาเหตุ แต่ยังคงขาดความตระหนักที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ก่อให้เกิดผลกระทบที่ตามมาคือ ทรัพยากรธรรมชาติที่ลดลง อุณหภูมิโลกเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อสิ่งมีชีวิตทั้งพืช

และสัตว์ ทั้งบนบกและในทะเล ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อชายฝั่งและชุมชนที่อาศัยติดกับชายฝั่งทะเลเป็นอย่างมาก ดังนั้น องค์กรต่าง ๆ จึงเริ่มตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีการวางแผนกำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ถือเป็นองค์กรหลักของโลก ที่พยายามผลักดันการสร้างความรู้และแนวทางการดำเนินการในการพัฒนาโลกให้ยั่งยืน จึงได้กำหนด เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เพื่อให้ประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน ภายในระยะเวลา 15 ปี โดยกำหนดไปจนถึงปี ค.ศ.2030 ซึ่งมีเป้าหมายทั้งสิ้น 17 เป้าหมาย ซึ่งในแต่ละเป้าหมาย สามารถจำแนกออกได้เป็น 5 มิติ ได้แก่ มิติด้านสังคม (People) มิติด้านเศรษฐกิจ (Prosperity) มิติด้านสิ่งแวดล้อม (Planet) มิติด้านสันติภาพและสถาบัน (Peace) และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership)

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

(ที่มา : <https://www.sdgmove.com/intro-to-sdgs/>)

ในส่วนของมิติสิ่งแวดล้อม (Planet) จะครอบคลุมทั้งสิ้น 5 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาล ให้มีการจัดการอย่างยั่งยืนและมีสภาพพร้อมใช้ สำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วน เพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14 อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15 ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสีย ความหลากหลายทางชีวภาพ

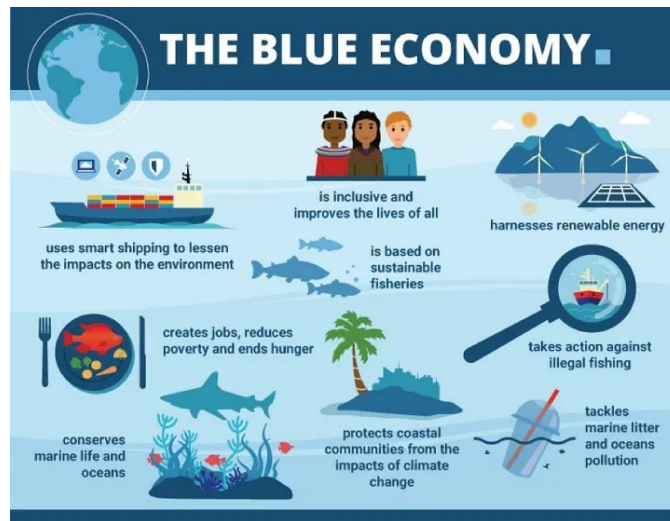
(ที่มา : <https://www.sdgmovement.com/2021/03/29/sdgs-5p/>)

ประเทศไทยมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่มีชายฝั่งทะเลอยู่สองฝั่งมหาสมุทร กล่าวคือมีชายฝั่งทะเลทั้งด้านอันดามันของมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งมีอาณาเขตทางทะเลติดกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย อินเดีย และเมียนมา และมีชายฝั่งทะเลด้านฝั่งอ่าวไทยของมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งมีอาณาเขตทางทะเลติดกับประเทศเพื่อนบ้าน 3 ประเทศ คือ กัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย โดยประเทศไทยมีอาณาเขตทางทะเลรวมกว่า 320,000 ตารางกิโลเมตร ซึ่งผลประโยชน์ทางทะเลของไทยได้จากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ การขนส่งทางทะเล การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในทะเล การประมง การใช้ปิโตรเลียมใต้ทะเล ทำเรือพาณิชย์ และกิจการบริการและการท่องเที่ยว จนกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเองได้รับผลประโยชน์ทางทะเลอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อม จนมีผลในแง่ของการส่งเสริมในด้านความมั่นคงของชาติอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ กองทัพเรือถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจและบทบาท ในการปกป้องอธิปไตยและการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเลทั้ง 2 ฝั่ง

ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อความมั่นคงทางทะเล

ทะเลและมหาสมุทรเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญอย่างมากต่อมนุษย์ในการดำรงชีวิต และเป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ การแย่งชิงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง โดยไม่ได้คำนึงถึงการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติจนส่งผลกระทบต่อความสมดุลของระบบนิเวศทางทะเล หรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยขาดความรับผิดชอบจนก่อให้เกิดมลภาวะในทะเลหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก เช่น การทิ้งขยะลงทะเล การปล่อยของเสียลงทะเล น้ำมันหรือสารพิษรั่วไหลจากเรือ การปล่อยควีน มลพิษจากเรือโดยสาร การคมนาคมต่าง ๆ ทางน้ำ โลกในปัจจุบันจึงเผชิญกับความท้าทายที่จะนำไปสู่ความขาดแคลน ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในเวลาต่อมาได้เกิดแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน (Blue Economy) หรือแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งหมายถึง การพัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและยั่งยืน และได้มีการรณรงค์ให้ทุกคน ทุกองค์กร ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค หันมาใส่ใจ ปกป้อง ฟื้นฟู และให้ความสำคัญกับทรัพยากร สิ่งแวดล้อมทางทะเลมากขึ้น เพื่อให้ทุกคนสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิต และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร

สิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เกิดการหมุนเวียนของระบบนิเวศที่ดี สามารถส่งมอบทะเลและมหาสมุทรที่ดีให้แก่คนรุ่นหลัง ได้ใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

(ที่มา : <https://medium.com/@shahram.seifcar/what-is-the-blue-economy-and-why-it-is-important-146e03579e5d>)

บทบาทของกองทัพเรือต่อความมั่นคงทางทะเลในมิติสิ่งแวดล้อม

กองทัพเรือมีภารกิจในการเตรียมกำลังกองทัพเรือและป้องกันราชอาณาจักร รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ สนับสนุนการรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และสนับสนุนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ทำให้กองทัพเรือกำหนดบทบาทหลักของกองทัพเรือ ได้ 3 บทบาทหลัก ได้แก่

บทบาทที่ 1 การปฏิบัติการทางทหาร (Military Role) เป็นบทบาทในการปฏิบัติการทางทหารเรือเพื่อป้องกันประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ตามสถานการณ์ที่กระทบต่ออำนาจอธิปไตย และเอกราชของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องใช้กำลังทางทหารเรือที่เข้มแข็ง ปฏิบัติการด้วยความเฉียบขาด รุนแรง และเด็ดขาด

บทบาทที่ 2 การรักษากฎหมายและการช่วยเหลือ (Constabulary Role) เป็นบทบาทในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การรักษากฎหมายตามที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ทหารเรือเป็นเจ้าหน้าที่ 29 ฉบับ รวมถึงการให้ความช่วยเหลือประชาชนและพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาขอบเขตพื้นที่ปฏิบัติการทางทะเลแล้ว บทบาทนี้ไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะในพื้นที่อธิปไตยหรือสิทธิอธิปไตยของไทยเท่านั้นแต่รวมไปถึงการรักษากฎหมายและการช่วยเหลือในพื้นที่ทะเลหลวงของภูมิภาค ASEAN และอาจขยายถึงในพื้นที่ตามท้องที่การสหประชาชาติร้องขอผ่านรัฐบาลไทยได้ด้วยเช่นกัน

บทบาทที่ 3 การสนับสนุนกิจการระหว่างประเทศ (Diplomatic Role) เป็นบทบาทในการใช้กำลังทางเรือสนับสนุนการดำเนินนโยบายและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐบาล และใช้แสดงกำลังเพื่อสนับสนุนการดำเนินนโยบายและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐบาล และใช้แสดงกำลังเพื่อสนับสนุนการเจรจาต่อรองเมื่อมีการขัดกันผลประโยชน์ของชาติ หรือเหตุการณ์วิกฤตที่กระทบต่อผลประโยชน์ของชาติโดยตรง บทบาทนี้ไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะการเจรจาต่อรองเฉพาะผลประโยชน์แห่งชาติของไทยเท่านั้นตามที่ประชาชนมักจะเข้าใจ แต่รวมถึงผลประโยชน์ในภาพรวมของสังคมระหว่างประเทศ (Absolute gain) ซึ่งกองทัพเรือ

ของประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติต่างมีหน้าที่ร่วมมือกันในการปกป้องผลประโยชน์ในภาพรวม ดังกล่าวดังนั้นองค์การสหประชาชาติจำเป็นต้องใช้กองทัพเรือของทุกประเทศในการเป็นเครื่องมือในการเจรจาต่อรองกับประเทศที่ละเมิดกฎหมายจารีตระหว่างประเทศทั้งในการทูตเชิงบีบบังคับและการทูตเชิงป้องกัน

ดังนั้น กองทัพเรือถือเป็นหน่วยงานที่นับได้ว่า เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับทะเล มีบทบาทหลักในการปฏิบัติการทางทะเล มีความพร้อมทั้งในด้านยุทธโศปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ กำลังพล จึงเป็นโอกาสของกองทัพเรือ ในการที่จะพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังรบทั้งด้านองค์วัสดุ องค์บุคคล และองค์ยุทธวิธี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการดำรงรักษาอธิปไตยความมั่นคง และผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งรวมถึงการมีบทบาทในการรักษาสุขภาพของโลกในมิติทางทะเลให้มีความความยั่งยืน ตลอดจนการมีบทบาทเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศให้มีความเข้มแข็ง และบทบาทที่สำคัญอีกประการคือ การสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชน สังคมไทย เพื่อให้มีความพร้อมกับการเปลี่ยนผ่าน (Transformation) และการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างและดำรงรักษาสุขภาพโลกที่ดีอีกด้วย

กองทัพเรือได้ดำเนินการในการส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทที่ 2 การรักษากฎหมายและการช่วยเหลือ (Constabulary Role) ในมิติด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับผู้บริหารจนถึงระดับผู้ปฏิบัติ ดังตัวอย่าง อาทิ

- การฝึกและสังเกตการณ์การฝึกให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และบรรเทาภัยพิบัติ (HADR) กองทัพเรือได้จัดให้มีการฝึกกองทัพเรือประจำปีทุกปี เพื่อให้กำลังพลจากทุกส่วน ได้ฝึกทบทวน และบูรณาการการฝึกร่วมกัน โดยมีการฝึกช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ (HADR) ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อเตรียมความพร้อม เพิ่มความชำนาญ และขีดความสามารถกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ ชักซ้อมความเข้าใจในการช่วยเหลือประชาชน สามารถป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ โดยแต่ละปีจะกำหนดหัวข้อการฝึกที่เกี่ยวข้อง เช่น การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเล การปฏิบัติการทางการแพทย์สนับสนุนการบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพเรือ การปฏิบัติควบคุมพื้นที่ติดเชื้อภายใต้สถานการณ์แทรกซ้อนจากโรคระบาด เป็นต้น

(ที่มา : <https://www.navy.mi.th/7ah68kb0km20>)

-การมีส่วนร่วมในการบรรเทาสาธารณภัย และควบคุมการแพร่ระบาดของโรค จากหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพเรือ ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมวัคซีนและยารักษาโรค พื้นที่กักกันโรคจากหน่วยแพทย์ พยาบาล ที่ประจำหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพเรือ การสนับสนุนโดยหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพเรือ ในการใช้เป็นโรงพยาบาลสนามให้แก่ประชาชน ตลอดจนการใช้กฎหมายทางทะเล และกำลังทางเรือในการลาดตระเวน และตรวจค้นเรือ เพื่อป้องกันการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ควบคุมการแพร่ระบาดของโรคตามมาตรการของรัฐ และการสนับสนุนชุดตรวจ ATK น้ำดื่ม ชุดถุงยังชีพพื้นฐานให้แก่ประชาชนที่เดือดร้อนจากสถานการณ์แพร่ระบาดจากหน่วยงานต่าง ๆ ของกองทัพเรือ

- การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ให้แก่กำลังพล และประชาชน เช่น กิจกรรมเก็บขยะตามชายหาด การปลูกปะการังในทะเลเทียม นอกจากนี้ยังมีศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลของกองทัพเรือ ที่เป็นทั้งแหล่งความรู้ให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้เยี่ยมชม และเป็นแหล่งอนุบาล ตลอดจนการปล่อยเต่าทะเลกลับคืนสู่ธรรมชาติ เป็นต้น

- นโยบายของกองทัพเรือที่มีเป้าหมายในการมุ่งสู่กองทัพเรือที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Navy) โดยดำเนินการจัดทำแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายระดับประเทศ ในการลดโลกร้อนและบรรลุเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมของกองทัพเรือ กล่าวคือ “กองทัพเรือเป็นหน่วยงานที่มีการปฏิบัติและการบริหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน” ด้วยแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ 7 แนวทาง ได้แก่ Green People, Green Energy, Green Waste, Green Office, Green Ship, Green Environment และ Green Connection

นอกจากนี้ กองทัพเรือยังได้ดำเนินการสนับสนุนกิจการระหว่างประเทศในบทบาทที่ 3 การสนับสนุน การทูตระหว่างประเทศ (Diplomatic Role) ไม่เพียงแต่กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีอาณาเขตติดกันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความร่วมมือกับประเทศที่มีการใช้ทะเลร่วมกัน มีข้อตกลงและความร่วมมือร่วมกัน ดังตัวอย่าง

- กองทัพเรือมีการจัดการประชุมระดับทวิภาคีกับประเทศ ต่าง ๆ เช่น การประชุม Navy to Navy Talks ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ หรือเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทางทะเล และแนวทางในการ บริหารทรัพยากรให้ได้อย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ยังมีการหารือเกี่ยวกับการรับมือภัยคุกคามและสิ่งท้าทายต่าง ๆ เช่น การทำประมงผิดกฎหมาย (IUU Fishing) การป้องกันและขจัดมลพิษทางทะเล การป้องกันน้ำมันรั่วไหล ในทะเล (Oil Spill) ภัยธรรมชาติ และการเกิดอุบัติเหตุในทะเล เป็นต้น

- กองทัพเรือยังมีการขอความร่วมมือกันในระดับพหุภาคี ทั้งในระดับผู้บริหาร และระดับผู้ปฏิบัติ เช่น (1) การประชุมผู้บัญชาการทหารเรืออาเซียน (ASEAN Navy Chiefs' Meeting : ANCM) ซึ่งเป็นเวทีในการ ปรีกษาหารือ แลกเปลี่ยนมุมมอง แนวความคิด เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างกองทัพเรือของประเทศ สมาชิก ส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมร่วมกันและพัฒนาศักยภาพของกองทัพเรือในอาเซียน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้าง ความเข้าใจระหว่างกัน อันจะเกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทะเล มีการฝึก HADR ร่วมกัน และแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับความมั่นคงทางทะเลอีกด้วย (2) กรอบความร่วมมือ กองทัพเรือภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Naval Symposium: IONS) ซึ่งเป็นการประชุมหารือว่า ด้วยความมั่นคงทางทะเลระหว่างกองทัพเรือของประเทศที่มีชายฝั่งและเขตเศรษฐกิจจำเพาะติดกับมหาสมุทร อินเดีย โดยในปี 2566 ที่ผ่านมา กองทัพเรือได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม IONS ณ กรุงเทพฯ ฯ โดยมีการ บรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องของ Blue Economy เช่นเดียวกัน

(ที่มา : กองทัพเรือ)

สรุป

จากบทบาทกองทัพเรือที่กล่าวมานั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมด้านความมั่นคงทางทะเล ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม ที่สอดคล้องกับบทบาทของกองทัพเรือในการรักษากฎหมายและการช่วยเหลือ ซึ่งรวมถึงการสร้างหลักประกันในเรื่องน้ำและการสุขภาพ ที่มีการผลิตน้ำดื่ม การตรวจสอบคุณภาพน้ำ ให้พร้อมใช้สำหรับกำลังพลกองทัพเรือและประชาชน มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ที่มีประสิทธิภาพผ่านโครงการ Green Navy มีการดำเนินการในการอนุรักษ์ ปกป้อง และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การปลูกปะการัง เก็บขยะริมหาด อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล และยังมีบทบาทในการช่วย เหลือประชาชนจากภัยพิบัติทางทะเลต่าง ๆ มีการเตรียมความพร้อมด้วยการการฝึก HADR ทั้งระดับในกองทัพเรือร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในประเทศ และการฝึก HADR ระหว่างประเทศ

ทั้งกรอบทวิภาคีและพหุภาคี นอกจากนั้น กองทัพเรือยังมีการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างประเทศ ผ่านการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ แนวทางการดำเนินการต่างๆ ในกรอบความมั่นคงทางทะเล มีความร่วมมือในการป้องกันการทำการประมงผิดกฎหมาย (IUU Fishing) การป้องกันและขจัดมลพิษทางทะเล การป้องกันน้ำมันรั่วไหลในทะเล (Oil Spill) และบทบาทอื่นๆ ที่ให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกในทุกระดับ

แท้จริงแล้วการสร้างความตระหนักรู้ของกองทัพเรือ ไม่เพียงแต่เป็นการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและการเตรียมความพร้อมของกำลังพลในกองทัพเรือ สำหรับการรับมือกับสถานการณ์ที่คาดการณ์ได้ยากในอนาคตเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชน สังคม และชาวโลก ว่า การรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของทุกคน ในการที่จะต้องร่วมแรงร่วมใจกัน ในการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลพื้นฟูระบบนิเวศน์ เพื่อความมั่นคงทางทะเลและสังคมที่ตระหนักรู้และร่วมมือกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อม ในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อฟื้นฟูและรักษาสุขภาพโลกที่ดีให้ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เอกสารอ้างอิง

สมุดปกขาวกองทัพเรือ พ.ศ.2566

ว่าที่ น.ท.วรยุทธ นิสสัยพันธุ์, เทคโนโลยีด้านความมั่นคงทางทะเล กับเศรษฐกิจสีน้ำเงิน Blue Economy : Technology in Maritime Security, กองการจัด สำนักนโยบายและแผน กรมยุทธการทหารเรือ

ความเป็นมา IONS, กองนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและแผน กรมยุทธการทหารเรือ การประชุมผู้บัญชาการทหารเรืออาเซียน ครั้งที่ 17, กองนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักนโยบายและแผน กรมยุทธการทหารเรือ

D-TECH The Digital Technology Knowledge Network Association (DTECH). (2023, August 12). *ภาวะ โลกเดือด ที่อันตรายยิ่งกว่า ภาวะโลกร้อน*. D-TECH the Digital Technology Knowledge Network Association (DTECH). <https://dtech.or.th/global-boiling/>

Seifcar, S., PhD. (2023, September 25). What is The Blue Economy and Why it is important? - Shahram Seifcar PhD - Medium. *Medium*. <https://medium.com/@shahram.seifcar/what-is-the-blue-economy-and-why-it-is-important-146e03579e5d>

Team, S. M. (2022, January 3). *SDG 101 | รู้หรือไม่ว่า SDGs 17 เป้าหมายสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม*. SDG Move. <https://www.sdgmovement.com/2021/03/29/sdgs-5p/>

Team, S. M. (2023, October 4). *ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs | SDG Move*. SDG Move. <https://www.sdgmovement.com/intro-to-sdgs/>

กฎหมายหรือพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของกองทัพเรือ. (n.d.).

<https://www.navy.mi.th/ita>

นาคพุ่ม, เ. (n.d.). กองทัพเรือไทยฝึกการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ HADR ประจำปี ๒๕๖๖ ในทะเลอันดามัน. <https://aagth1.blogspot.com/2023/01/hadr.html>

ผู้บัญชาการทหารเรือตรวจเยี่ยมการฝึกและสังเกตการณ์การฝึกให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ (HADR) ประจำปี ๒๕๖๗. (n.d.-a). <https://www.navy.mi.th/7ah68kb0km20>

ผู้บัญชาการทหารเรือตรวจเยี่ยมการฝึกและสังเกตการณ์การฝึกให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติ (HADR) ประจำปี ๒๕๖๗. (n.d.-b). <https://www.navy.mi.th/7ah68kb0km20>
